

VÄXJÖ TINGSRÄTT
VATTENDOMSTOLEN
Box 210
351 05 VÄXJÖ
Tel 0470/280 00 vx

1742-10-10
DOM
29.12.1982
Växjö

67
DVA 63/1982 s. 1 (11)
VA 20/1982 SA
Bors, grundvatten-
planeringsavtalslagstakt vid Tagel

12 3

I DOMSTOLEN

rådmannen Carl-Olof Håkansson såsom vattenrättsdomare, fastighetsrådet Karl-Johan Elmdahl såsom teknisk ledamot samt nämndemännen Sigfrid Lundqvist, Värnamo, och Mats Mattsson, Bredaryd

SÖKANDE

Värnamo kommun

Ombud: ombudsmannen, jur kand Per Langenfelt, VIAK AB, Box 519,
162 15 Vällingby

SAKEN

ansökan av Värnamo kommun om lagligförklaring m m av grundvattentäkt inom fastigheten Tagel 1:6 i Voxtorps socken, Bors tätort, Värnamo kommun, Jönköpings län

DOMSLUT

Vattendomstolen lagligförklarar Värnamo kommuns grundvattentäkt inom Tagel 1:6 i Voxtorps socken, Värnamo kommun, bestående av en 7 m djup rörbrunn (aktsid 23), och lämnar för tillgodoseende av vattenförsörjningen i Bors tätort kommunen tillstånd på de villkor som anges nedan i denna dom

dels att inom samma fastighet anlägga och bibehålla ytterligare en rörbrunn av grusfiltertyp för täkten i huvudsaklig överensstämmelse med förslagsritningen Bilaga G till ansökan (aktsid 24)
dels ock att uttaga grundvatten från täkten intill sammanlagt 600 m³ per dygn i medeltal för år, dock högst 900 m³ under ett och samma dygn.

Rätten att tillgodogöra grundvattnet skall för framtiden vara förägnad med Tagel 1:6 som vattentäktsfastighet.

Utan avgift.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, naturvårdsenheten

s. 2

För mätning av medgivet vattenuttag skall för uttagsbrunnarna finnas summerande vattenmätare. Kommunen skall minst en gång i veckan låta föra anteckningar över de vattenmängder som tillgodogörs i täkten. Vattenmängdsmätning skall ske så länge som vattenuttag sker från tækten.

Vattenståndsmätningar skall under den tid som i domen fastställts för anmälan av oförutsedd skada göras av kommunen varje kvartal i brunnarna nr 11, 12 och 13, upptagna på karta Bilaga B till ansökan (aktsid 19).

Anteckningar om vattenmängder och vattenstånd skall hållas tillgängliga på kommunens tekniska kontor, stadshuset, Värnamo, för den som anser sig vara berörd av grundvattentäkten.

Om grundvattentäktens anläggande eller grundvattnets tillgodogörande enligt denna dom vållar skada eller intrång, som vattendomstolen icke förutsett, må enligt 2 kap 51 § vattenlagen den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning genom anmälan till vattenrättsdomaren i den ordning som stadgas i 11 kap 68 § vattenlagen eller föra talan om ändrade bestämmelser genom stämning till vattendomstolen. Anspråk skall anmälas och talan anhängiggöras senast inom tio år från det att grundvattenuttaget 600 m^3 per dygn i medeltal för år uppnåtts.

Kommunen förpliktas att skriftligen anmäla till vattendomstolen så snart som kommunen uppnått uttaget 600 m^3 per dygn i medeltal för år. Det åligger vattenrättsdomaren att därefter på kommunens bekostnad i ortstidningarna kungöra slutdagen för anmälan av oförutsedd skada i målet.

Vattendomstolen förordnar enligt 2 kap 62 § första stycket vattenlagen, att till skydd mot förorening av grundvattnet vid Bors grundvattentäkt servitut skall till förmån för fastigheten Tagel 1:6 i Voxtorps socken åvila fastigheterna Tagel 1:1, 1:3, 1:4 och 1:5 i samma socken, belägna inom ett skyddsområde, som indelats i brunns-

område samt inre och yttre skyddszon. Skyddsområdet med brunnsområde och skyddszoner har angetts på karta Bilaga H till ansökan (aktsid 25).

Servitutet skall sålunda åvila följande fastigheter för vilka skall gälla nedan angivna bestämmelser:

A. Bestämmelser gemensamma för hela skyddsområdet

Berörda fastigheter: Tagel 1:1, 1:3, 1:4 och 1:5

- a) Avloppsvatten från bebyggelse, industri eller därmed jämförbar anläggning, t ex ensilageanläggning, får icke utsläppas i marken, grunden och diken eller annat vattenområde, såvida icke av kommunen godkända skyddsanordningar har utförts.

Avloppsledning med tillhörande brunnar skall utföras av täta rör och med täta fogar. Disk- eller tvättvatten från enstaka hushåll får dock utsläppas, därest hälsovårdsnämnden lämnat medgivande därtill.

- b) Upplag av gödsel får inte ske annorledes än på underlag av betong (utan golvbrunn) med så höga och täta kanter att brädning förhindras och förses med tak. Urin och gödselvatten från upplaget skall uppsamlas i tät brunn, vilken - om den ges erforderlig volym - kan ersätta tak över gödselstaden.

Anläggning för grovfoderensilering skall ha betryggande anordningar för uppsamling av pressvatten.

- c) Förvaring och hantering av andra för grundvattnet farliga ämnen, såsom smörj- och transformatoroljor, tjärprodukter, fenoler, träimpregneringsmedel, organiska lösningsmedel, konstgödsel, gifter för bl a skadedjursbekämpning och växtutrotning, dammbindningsmedel samt industriella råvaror, produkter och avfallsämnen, får endast ske i en omfattning, som kan anses rimlig för normalt jordbruk och skogsbruk eller som eljest medges av kommunen. Spridning av sådana ämnen får endast ske i den omfattning, som erfordras för normalt jordbruk, skogsbruk och vägunderhåll.

- d) Sopor, latrin och annat avfall, som kan skada grundvattnet, får ej avstjälpas eller nedgrävas inom skyddsområdet, utan skall regelbundet borttransporteras.

- e) Återfyllning av grus- och sandtag får icke ske med sådant material eller på sådant sätt, att fara uppstår för förorening av grundvattnet.

s. 4

- f) Fastighetsägare är skyldig att medgiva att vattentäktens huvudman får sätta upp upplysningsskyltar på hans fastighet vid infarter till skyddsområdet och varningsskyltar vid påfyllningsställen för brand- eller miljöfarliga vätskor.

B. Ytterligare bestämmelser för den inre skyddszonen (utmärkt med heldragen begränsningslinje på kartan)

Berörda fastigheter: Tagel 1:1, 1:3 och 1:5

Större schaktningsarbeten samt täktverksamhet, för vilken täktplan erfordras, får icke ske till lägre nivå än 169,0 m motsvarande 3 m över högsta grundvattenyta.

Länsstyrelsen må emellertid i samråd med kommunen medge grusbrytning enligt täktplan under nämnda nivå, om så bedöms kunna ske utan risk för förorening eller försämrad grundvattenbildning.

C. Ytterligare bestämmelser för den yttre skyddszonen (utmärkt med streckad begränsningslinje på kartan)

Berörda fastigheter: Tagel 1:1 och 1:4

Inom yttre skyddszonen får större schaktningsarbeten och täktverksamhet för vilken täktplan erfordras icke ske till lägre nivå än 167,0 m, d v s 1 m över högsta naturliga grundvattennivå.

Twist mellan de av servitutsbestämmelserna för skyddsområdet berörda sakägarna om erforderliga åtgärder m m på grund av bestämmelserna och om fördelningen av kostnaderna härför eller om inskränkningar i grus- och sandexploatering och om eventuell ersättning härför får genom skriftlig anmälan senast den 31 januari 1998 hänskjutas till vattendomstolens prövning i den ordning som ovan angetts för anspråk rörande oförutsedd skada.

Den nu tillståndsgivna nya rörbrunnen för grundvattentäkten skall vid risk, som sägs i 2 kap 50 § andra stycket vattenlagen vara utförd senast den 31 januari 1988.

Vattendomstolen förordnar enligt 11 kap 67 § första stycket vattenlagen, att det i denna dom lämnade tillståndet må tagas i anspråk utan hinder av att domen icke vunnit laga kraft.

Det åligger kommunen att till vattendomstolens kansli enligt särskild räkning betala sådana kostnader som avses i 11 kap 97 § vattenlagen.

ANSÖKAN

Hos Växjö tingsrätt, vattendomstolen, har Värnamo kommun ansökt om dels lagligförklaring av befintlig rörbrunn, tillhörig Bors grundvattentäkt inom kommunens fastighet Tagel 1:6 i Voxtorps socken, Värnamo kommun, dels tillstånd att anlägga ytterligare en rörbrunn inom fastigheten, dels tillstånd att för vattenförsörjningen i Bors tätort uttaga grundvatten från brunnarna med 600 m^3 per dygn i genomsnitt för år, dock högst 900 m^3 under ett och samma dygn, allt motsvarande $219\,000 \text{ m}^3$ under ett år, dels ock fastställande av skyddsbestämmelser (servitut) för vattentäkten.

Kommunen har yrkat en byggnadstid av fem år för den nya brunnen. Därjämte har kommunen föreslagit, att rätten att tillgodogöra grundvattnet skall vara förenad med Tagel 1:6 som vattentäktfastighet, och att tiden för anmälan av oförutsedd skada till följd av grundvattenuttaget måtte fastställas till tio år. Kommunen har anhållit om domstolens förordnande att blivande tillstånd får tas i anspråk utan hinder av att det ej vunnit laga kraft.

Antalet vattenförbrukare inom distributionsområdet för år 2000 beräknas av kommunen uppgå till 1 800 förbrukare med en antagen specifik förbrukning av 333 liter per dygn och person. Motsvarande förbrukning år 1980 för 1 200 förbrukare har av kommunen uppgetts till 208 liter. Medeldygnsförbrukningen beräknas av kommunen öka från 250 m^3 år 1980 till 600 m^3 år 2000 och maximidygnsförbrukningen från 550 m^3 år 1980 till 900 m^3 år 2000.

Enligt den av kommunen åberopade utredning som utförts av VIAK är grundvattentäkten belägen i ett område med grovsediment, som i dagen sträcker sig från sjön Hindsens sydspets cirka 250 m mot söder, där de begränsas av torv och dylager. Dessa organogena jordlager har

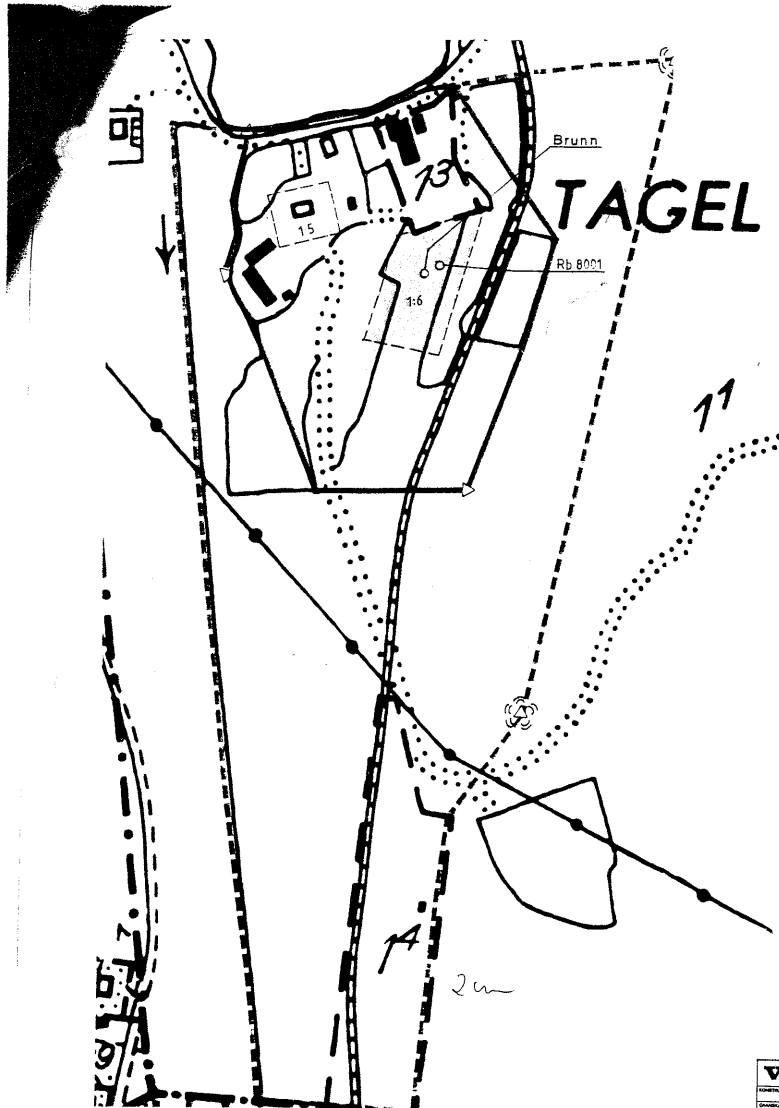
även en sträckning väster om grovsedimenten längs utloppsbacken från Hindsen. Grundvattenbildningen sker enligt VIAK genom nederbördsinfiltration i grovsedimentområdet och i dalsidorna. Den nettonederbörd som kan infiltrera på denna areal motsvarar emellertid enligt VIAK inte den vattenmängd - 480 m³ per dygn - som uttogs under en provpumpning år 1969. Redan vid 0,7 m avsänkning erhöles ett stationärt avsänkningstillstånd. Detta kan enligt VIAK förklaras av att inducerad infiltration från Hindsen och dennas utloppsback möjliggjordes genom att grundvattenytan sänktes under Hindsens yta. Eftersom underlag saknas för en beräkning av hur grundvattenuttaget fördelas på markfördelad nederbörd och inducerad infiltration har VIAK antagit, att den sistnämnda svarar för halva vattenmängden.

Kommunen har gjort gällande, att inverkan på Hindsen och dennas utloppsback till följd av infiltrationen är försumbar. Vidare har kommunen uppgett, att de fastigheter som ligger inom föreslaget skyddsområde, som täcker grundvattentäktens influensområde, är anslutna till kommunens distributionsområde, samt att det begärda grundvattenuttaget inte antas komma att påverka annan allmän eller enskild rätt. De som servitut föreslagna skyddsbestämmelserna för grundvattentäkten är enligt kommunen inte längre gående än att de enligt kommunen skall enligt rättspraxis tålas av de berörda markägarna utan ersättning. Befintliga avloppsanläggningar och oljeupplag inom skyddsområdet är enligt kommunen utförda så att de motsvarar föreslagna skyddsbestämmelsers krav.

Ansökningen har efter sedvanligt kungörelseförfarande och skriftväxling företagits till huvudförhandling med synegång inför vatten-domstolen den 16 november 1982.

MOTSTÄENDE INTRESSEN

Länsstyrelsen i Jönköpings län, televerket och Sydkraft AB har under skriftväxlingen inte haft någon erinran mot grundvattenuttaget eller mot skyddsbestämmelserna för täkten. Länsstyrelsen har därvid med nu antagen utveckling av Bors samhälle bedömt, att ansökta vattenuttag är realistiska. Vid huvudförhandlingen har länsstyrelsens

BETECKNINGAR :

- Yttre skyddszon
- Inre skyddszon
- Brunnsmråde
- Rörbrunn
- Brytpunkt
- Brytpunkt på den högst belägna delen av höjdryggen

67

VIAB AB	REV. 01	REVISORISKT ÅRSRAPPORT	ÅR	ÅR
	VARNAMO KOMMUN			
J. O. SKIFTE		BOR		
Skyddsområde				